

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 18/1977-78 i anledning av ltm Jan-Erik Lindfors' hemställningsmotion om närmare angiven översyn av 5 och 6 §§ i landstingsordningen.

Över ovannämnda motion har landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande och får utskottet, som i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom, i anledning därav värdsamt anföra följande.

Den väckta frågan, som även tidigare behandlats i landstingets lagutskott, synes ha större principiell än direkt praktisk betydelse. Antalet personer som skulle beröras av initiativet torde uppgå till ett drygt 100-tal. Såsom även i motionen antytts, är i praktiken - med synnerligen speciella undantag - envar valberättigad medborgare i Finland valbar till riksdagen och likaså har rikets kommunallag ändrats (FFS 331/76) så att endast de högsta tjänsteinnehavarna vid länsstyrelserna icke är valbara till fullmäktige. Överhuvudtaget har utvecklingen gått fram mot större demokrati och medbestämmanderätt för alla medborgargrupper. Problemet i detta sammanhang är väl främst den innebörd i begreppet landstingets förmanskap i förhållande till det verkställande organet, landskapsstyrelsen, man vill inlägga. Det är knappast möjligt att alls tänka sig här hos oss en lika vidsträckt valbarhet till landstinget som i riket gäller för valbarhet till riksdagen. Åtminstone lantrådet och avdelningscheferna vid landskapsstyrelsen besitter sådana tjänster, att deras engagemang också i landstingsarbetet icke kan anses lämpligt. Däremot kunde man måhända tillstyrka en närmare utredning av andra tjänstemäns också vid landskapets centralförvaltning möjligheter att samtidigt inneha såväl sina respektive tjänster eller befattningar som ett mandat i landstinget. Naturligtvis borde icke vardera funktionerna få utövas samtidigt och en sådan situation är också förutsatt och täckt i 14 § 1 mom. av landskapets avlöningslag. Landstingets direkta "förmanskap" utövas i varje fall i högst obetydlig grad över det helt övervägande antalet medarbetare vid centralförvaltningen. Å andra sidan kan noteras, att ingenting hindrar en arbetstagare vid någon av landskapsstyrelsens avdelningar att erhålla säte och stämma i t.ex. landskapsstyrelsen. Ett avlägset förmanskap kan också i ett sådant fall anses existera men icke av sådan direkt natur att valbarhet skulle ha ansetts utesluten.

Det kan säkert också anföras andra argument mot en utvidgad valbarhet till landstinget för tjänstemän och befattningshavare vid centralförvaltningen men många av dem har knappast sådan tyngd att inte principiella rättvise-

-2-

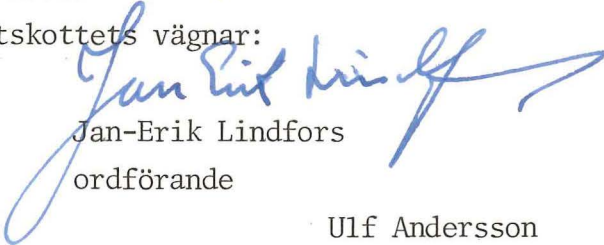
synpunkter skulle väga över. I vår moderna tid borde minsta möjliga antal medborgare vara uteslutna från möjligheterna att delta i allmän samhällelig verksamhet. På grund av sådana överväganden har lagutskottet gått in för att tillstyrka en närmare utredning av hithörande problem och att i sinom tid resultatet skulle redovisas för landstinget.

Lagutskottet får förty vördsamt föreslå,

att landstinget skulle hemställa hos landskapsstyrelsen om en utredning av ändamålsenligheten av en sådan ändring av 5 och 6 §§ landstingsordningen att flertalet av innehavarna av tjänster eller befattningar vid landskapet Ålands centrala ämbetsverk eller vid länsstyrelsen i landskapet Åland skulle beredas rätt att inneha medlemskap av landstinget utan att för den skull anställningsförhållandet såsom sådant skulle avbrytas ävensom om att resultatet av denna utredning skulle redovisas för landstinget.

Mariehamn den 5 januari 1978.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
ordförande

Ulf Andersson
viceordförande.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden Andersson samt ledamöterna Arvidsson, Berg och Dahlman.